

2018

TRAPSAVEC

Šutráky a machři

(Zuzce)

„Vole, bude pršet, vole,“ řekl Had a starostlivě sledoval mrak, sestupující po úbočí hor k řece.

Had byl průvodce naší vodácké výpravy, kterého nám přidělila cestovka, řeka byla Dunajec a mrak byl prostě mrak, černý a ponurý. Valil se na nás z rzeci pospolitej Polskiej a cestou si hrozivě pobrukoval.

Ten vůl jsem byl já, ale neměl jsem důvod cítit se uražený. Pro Hada šlo o citoslovce bez jakéhokoliv reálného obsahu, které tvořilo podle okolností dvacet až třicet procent jeho výraziva.

Stáli jsme na břehu pod Červeným klášterem vedle hromady našich lodí a hodnotili situaci. Nahoře v kopcích už zřejmě lilo, protože řeka viditelně stoupala.

„Musíme dál, vole, než nás to chytne.“

To řekl, pochopitelně, Had.

Vrátili jsme se ke klášteru. Červený kláštor byl nedávno vydán církvi, a mniši tu uskutečnili podnikatelský záměr. Bylo tu miniaturní muzeum a na nádvoří osvěžovna asi tak pro tisíc lidí. Mezi nimi seděla naše parta, tak, jak nás dala cestovka dohromady, a osvěžovala se.

„Jedem dál, vole, zaplaťte a padáme. Vono bude lejt.“

Šel jsem shánět svého háčka, takové blondřaté třestidlo s hlavou plnou bláznivých nápadů, s pomněnkovými očima a jaksepatří proříznutou pusou. Ani mě nepřekvapilo, že byla u zpovědi. Zpovídala průvodce, mladého mnicha v bílé kutně, a dělala na něj oči, až se z toho očividně potil.

„Naozaj,“ hovoril k ní po slovensku, „mníšky, tobož hocijaké cudzie roby, tuná sú néni!“

Odtáhl jsem Zuzanku, právě když mu začala vysvětlovat, proč by se jim občas hocijaká roba docela šikla, a mnich mi věnoval vděčný pohled.

„To ti bylo zajímavý,“ zalykala se Zuzka nadšením, „on zná celý dějiny nazpaměť...“

„Jo? Tak nasedej, nebo nám celá parta ujede. To pádlo, buď tak hodná, si vem s sebou.“

„A já se ho zeptala...“

„Jestli nepotřebujou farskou kuchařku?“

Ale Zuzka byla plná dojmů a potřebovala se vypovídat.

„No né, počkej. Víš, že tady žil mnich Cyprián?“

„Nevím. Hlavně nevím, kdo to byl.“

„Letec! A taky bylinkář. Ale hlavně letec. Představ si, on lítal už v osmnáctém století!“

„Rozumím. Vařil si bylinkový čaj a pak celou noc lítal.“

Zuzka se zvonečkově zasmála.

„Prosím tě, koukej před sebe,“ řekl jsem, „Jsou tam takový boule, víš? Říká se jim šutry...“

„No jo, porád! Ale on vážně lítal. V kronikách se píše, že sestrojil mašinu na lidský pohon a letěl támhle ze Tří korun až ke klášteru... To bych ráda viděla! Představ si, že by zničehonic letěl nad náma.“

„To by bylo dobrý,“ souhlasil jsem, „moh' by mi hlásit šutry. Třeba tenhle,“ a lomcoval jsem pádlem, abych se mu vyhnul.

„A já se ho zeptala... Hele, kormidluješ vůbec? Teď tady byl balvan... Jo – já se ho zeptala, kdo byl ten svatý Romuald, co stojí na oltáři. Prej zakladatel. Jeho otec někoho zavraždil, a syn založil klášter, aby tatínek nepřišel do pekla...“ řečnila Zuzka a otáčela se ke mně celým tělem.

Zuzanka byla hodná holka, ale jak pootevřela stavidla své výmluvnosti, vyvalilo se takové slovní tsunami, že by na ně měla mít zbrojní pas!

„Pamatuješ, když jsme jeli Otavu,“ nebyla k zastavení, „tam se zas vybíralo na sochu Jana Nepomuckýho... jo, na každý vodě nás potká nějaká svatej...“

Už jsem se nedozvěděl, co s námi světcí zamýšlejí. Nebe mělo míň trpělivosti než já a pokusilo se Zuzce zamknout pusou pořádnou sprškou.

„Jů, ono prší! No, a na tý Otavě...“ pokračovala Zuzka a déšť okamžitě zesílil. Svět kolem nás zešednul a řeka se pokryla milionem miniaturních gejzírů. V hukotu lijáku Zuzčin hlas beznadějně utonul.

Kolem nás se přehnal Had –

„Přistanem, vole! V tomhle se nedá jet!“

Loď za lodí skřípavě najížděla na břeh a vodáci prchali pod stromy. Málokdo měl na sobě víc než plavky. Veškeré vybavení na nás čekalo v příštím kempu.

„Je to ještě daleko, Hade?“

„Ani ne, vole, kousek. Ale jsou tu dvě peřeje. Ta první ujde, ale ta druhá, vole, v takovém dešti, to bude vo hubu.“

„Budem teda přetahovat?“

„Já nevím... já bych raději šla pěšky, když to není daleko...“ ozývalo se z hloučku.

Čekal jsem, co z Hada vypadne.

„Vono bude fakt nejlepší, když budete pěšky... Není to daleko, vole, deset minut a jste tam. Zkratkou po silnici. Chatičkovej tábor, vole, luxus.“

„A co lodě, ty tu necháme?“

Had dumal. Pak se podíval na mě –

„Tom to zvládne. Hele, chceš mi dělat háčka? Sjedem s nima, vole, postupně. Bude to sranda, vole!“

„A dycky se vrátíme pěšky pro druhou? Jasně, jedu!“

Nebyl jsem sice tak nadšený, jak jsem se tvářil, ale mohl jsem snad před Zuzkou odpovědět jinak? A ta potvora nic, žádný obdiv, jen roztáhla pusou od ucha k uchu a zeptala se –

„A budeš taky hlásit šutry?“

Na okamžik jsem měl pocit, že můj eventuální syn bude muset jednou taky založit klášter.

Děšť se zmírnil, ale zato se zvedl vítr. Drobné kapičky deště bodaly jak jehly. Tenké silonové maskáče jsem měl úplně promočené a přilepené k tělu, takže jsem každou kapku cítil přímo na kůži. Jen plovací vesta trochu chránila, ale voda mi stejně stékala za krk a studila jako led. Nasedli jsme a odrazili. Pár lidí nám zamávalo, a pak zmizeli za clonou deště.

Řeka se změnila. Z přívětivé houpačky se stal nerudný vztekloun, který nás hnal přes vlny a nedovolil nám vybírat si dráhu. Proud byl všude stejně žlutohnědý, s chuchvalci špinavé pěny. Vlny tloukly do přídě jak kladivo.

„Před druhou peřejí si klekni, ať snížíme těžiště... já ti ještě řeknu,“ překřikoval Had řeku. Vynechal svůj oblíbený vokativ, takže jsem usoudil, že jde do tuhého. První peřej jsem neviděl, dokud jsme nebyli v ní.

Najednou začala kolem nás vařit voda, tekla několika směry současně a Had mluvil sprostě. Snažil jsem se zabírat, aby se loď dala řídit, a párkrát jsem narazil pádlem, div mi nevyletělo z ruky. Pak se řeka konečně rozmyslela, kudy poteče, a my projeli, ani nevím jak.

„To bylo dobrý, vole,“ vykřikl Had, „vůbec jsme nenabrali.“

Ohlédl jsem se; těch pár splašků na dně mohlo klidně i napršet. Začal jsem být zvědavý na druhou peřej. Děšť na chvíli ustal a já rozeznal na břehu chatovou osadu. Vodáci ale nikde...

„Už tam určitě jsou, vole,“ tvrdil Had závistivě, „seděj v bufáči a nacamrávaj se grogem!“

Hnali jsme se ke druhé peřeji. Nad vlnami se z čepice pěny zvedala a zase mizela trojice balvanů. Bylo to jediné místo, kde byla řeka čistě bílá.

„Budeš mi muset, vole, pořádně přitáhnout. Vemem to vlevo!“

Spustil jsem se na kolena a přestal jsem vnímat zimu. Příd' se zapíchla do pěny, ze zadu se ozvalo něco jako – „...hni, vole!“ a já rval loď doleva, co jsem měl sil. Před námi se zvedla snad metrová vodní stěna a dno lodě zarachotilo o kameny... Naklonil jsem se co nejvíc dozadu, abych odlehčil příd'. Proletěli

jsme vlnou... a řeka se jako zázrakem uklidnila. Byli jsme v hladké vodě pod přejejí, kolem nás mírné vlnky – prostě idyla, vole. Ohlídl jsem se – teprve teď bylo vidět balvany v celé kráse, jak rozčesávají proud a v gejzírech ho rozhazují na obě strany. Tímhle že jsme projeli?!

„Zezhora to tak, vole, nevypadá, co?“ četl Had mé myšlenky.

Projeli jsme vracákem a o kus níž jsme přirazili u písčité pláže. Kemp vypadal úplně mrtvý, ale na samém okraji řeky stála Zuzka –

„Teda, kluci, to bylo...“ vydechla, „hele, já vám přinesla pláštěnky. Vy jste už stejně mokří, ale bude vám teplejc, fakt. A dáte si čaj, že jo?“

Úplně nás dostala. Had jen zakoktal -, „Ty seš hodná...“ a ta postavička s deštěm zplihlými vlasy a hrnkem horkého čaje nám splynula s představou pozemského ráje.

Spařili jsme si útroby vřelou vodou a šlapali studeným deštěm nahoru. Druhá jízda byla, jak prohlásil Had, „brnkačka, vole,“ zato s třetí lodí byly problémy. Byla to třímístná samba, podstatně větší a těžší než předchozí vydry.

„To je pro toho metrákového pablba, vole“ řekl Had opovržlivě o jednom váženém klientovi cestovky, „von chtěl sambu, menší loď by ho prej neunesla. Bacha na druhý přejejí, vole, ať se tam, vole, vůbec vejdem.“

Měl jsem z předchozích jízd poněkud přehnané sebevědomí. Zatím to docela šlo, hlavně držet směr a řeka se postará o zbytek. A řeka se málem postarala! Vlítli jsme do přejeje, Had něco zaječel – těžko říct, jestli „volevole“ nebo „vlevovlevo“ – a než jsem to rozklíčoval, voda nás přirazila bokem na kámen, jen to křuplo. V poslední chvíli se nám sambu povedlo naklonit na ohroženou stranu, loď se zakymácela a sklouzla z balvanu do proudu.

„Ty vole, to bylo vo fous,“ vyhekl Had, „už sem se tam viděl.“

Přirazili jsme ke břehu.

„No, vezem metrák vody, ale zvládli jsme to,“ řekl jsem smířlivě.

„Metrák? Řekni dva,“ odpověděl Had, „ale jde nám to bezva, vole!“

Následovaly další lodě, až konečně přišla na řadu poslední. Měli jsme téměř slavnostní pocit. Bylo to vidět i na Hadovi, a ten měl jistě bohatší zkušenosti, než já. První přejejí jsme projížděli stylem „někdo jinej by tady moh' mít potíže...“

Blížili jsme se ke druhé přejejí a najednou jsem si uvědomil, že Had kormidluje přímo mezi kameny. Nevidí je? Nebo... Ne! Jede tam schválně! Ale frajeřina je nakažlivá – když adrenalin, tak ať to stojí zato! Pořádně jsem zabral. Loď vletěla mezi šutry a my museli prokličkovat škvírou mezi nimi. Proud nás hnal na balvan, který zlomyslně vykukoval z pěny, a ať jsem se snažil sebevíc, byl stále před námi... Vyklonil jsem se z lodi, jak nejdál to šlo, a přitáhl! Vlna

mě pořádně ohodila, na okamžik jsem ztratil zrak i sluch, ale když jsem se otřepal, balvan už mizel někde za zádí.

„Ty vole,“ hulákal Had nadšeně, „já visel na pádle, vole, už sem nemoh víc udělat, vole, a jen sem zíral, vole, jestli to nějak zvládneš!“

Přirazili jsme ke břehu, ale slavnostní uvítání se nekonalo. V té chvíli se spustil ne déšť, ale ced'ák jak kráva a všichni zůstali v chatách. Trochu mě to zamrzelo...

Vytáhli jsme kánoj z vody a převrátili ji.

„Bylo to dobrý, vole,“ plácl mě Had uznale do ramene, a už jsme uháněli přes rostoucí kaluže do sucha.

Zuzka na mě mávala z verandičky poslední chatky.

„Já vzala schválně tuhle, abysme byli sami. Jsou tu dvě místnosti, a ta druhá je prázdná. Budem mít celou chatu pro sebe,“ referovala překotně a oči jí svítily jak kočce.

„To je bezva,“ zahuhlal jsem, a bylo mi to jedno.

Potřeboval jsem především stáhnout mokré, děsně studicí maskáče. A utřít se, panebože, království za suchý ručník!

„Já na vás koukala,“ chrlila ze sebe Zuzka kulometnou rychlostí, „jeli jste skvěle. A ta poslední jízda! Já se úplně zajíkla, když jste tam vliťli, a vy jste to vybrali! Zád' to vyhodilo tak vysoko, že Had nedosáhnul na vodu. Určitě vás všichni viděli a záviděj.“

Najednou mě objala. „Tome, to bylo úžasný!“ zašeptala, a přitiskla se ke mně celým tělem.

A já s hrůzou zjistil, že jsem byl v té studené vodě příliš dlouho!

Tomáš Daněk – Tom (Praha)

3. místo – Próza Oldpsavci